

Bruxelles, 20. studenoga 2025.
(OR. en)

15738/25
ADD 1

ECOFIN 1569
FISC 333
UD 280
ENV 1258
CLIMA 551
DELECT 177

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ

Datum primitka: 20. studenoga 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: C(2025) 7845 final

Predmet: PRILOZI
Delegiranoj uredbi Komisije (EU) .../...
o dopuni Uredbe (EU) 2023/956 Europskog parlamenta i Vijeća
utvrđivanjem uvjeta za dodjelu akreditacije verifikatorima, kontrolu i
nadzor akreditiranih verifikatora, povlačenje akreditacije te uzajamno
priznavanje i istorazinsku evaluaciju akreditacijskih tijela

Za delegacije se u nastavku nalazi dokument C(2025) 7845 final Annexes 1 to 2.

Priloženo: C(2025) 7845 final Annexes 1 to 2

Bruxelles, 20.11.2025.
C(2025) 7845 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOZI

Delegiranoj uredbi Komisije (EU) .../...

**o dopuni Uredbe (EU) 2023/956 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem uvjeta za
dodjelu akreditacije verifikatorima, kontrolu i nadzor akreditiranih verifikatora,
povlačenje akreditacije te uzajamno priznavanje i istorazinsku evaluaciju
akreditacijskih tijela**

PRILOG I. – Opseg akreditacije

Broj skupine djelatnosti u okviru CBAM-a	Opseg akreditacije	Skupine djelatnosti u skladu s Prilogom I. Uredbi (EU) 2018/2067
<i>Skupna kategorija robe</i>		
I.	Kalcinirana glina Cementni klinker Cement Aluminatni cement	1a, 1b, 6, 98
II.	Vodik Amonijak	1a, 1b, 8, 98
III.	Dušična kiselina	1a, 1b, 9, 98
IV.	Urea Miješana gnojiva	1a, 1b, 98
V.	Sinterirana rudača Sirovo željezo DRI (neposredno reducirano željezo) Sirovi čelik	1a, 1b, 3, 98
VI.	Feroslitine (FeMn, FeCr, FeNi)	1a, 1b, 4, 98
VII.	Aluminij u sirovim oblicima	1a, 1b, 4, 5, 98
VIII.	Proizvodi od željeza ili čelika Proizvodi od aluminija	1a, 1b, 4, 98
<i>Ostale djelatnosti</i>		
L.	Hvatanje, korištenje i skladištenje ugljika (CCUS)	10, 11
LI.	Električna energija uvezena u carinsko područje Unije	nije primjenjivo
LII.	Neizravne emisije	nije primjenjivo

Prilog II. – Zahtjevi za verifikatore

1. ZAHTJEVI ZA KOMPETENCIJE VERIFIKATORA

1.1. Kompetencijski postupak, kriteriji kompetentnosti i praćenje rada

1.1.1 Stalni kompetencijski postupak

Verifikator utvrđuje, dokumentira, provodi i održava kompetencijski postupak kako bi osigurao da sve osoblje zaduženo za verifikacijske aktivnosti ima kompetencije za dodijeljene mu zadatke.

Za potrebe kompetencijskog postupka iz stavka 1. verifikator utvrđuje, dokumentira, primjenjuje i održava sljedeće kriterije kompetentnosti:

- (a) opće kriterije kompetentnosti za sve osoblje koje obavlja verifikacijske aktivnosti;
- (b) specifične kriterije kompetentnosti za svakog člana osoblja koji obavlja verifikacijske aktivnosti, posebno za glavnog CBAM revizora, CBAM revizora, neovisnog ispitivača i tehničkog stručnjaka za verifikaciju;
- (c) metodu za osiguravanje stalne kompetentnosti svih članova osoblja koji obavljaju verifikacijske aktivnosti i redovito ocjenjivanje njihova rada;
- (d) postupak za osiguravanje kontinuiranog osposobljavanja osoblja koje obavlja verifikacijske aktivnosti;
- (e) postupak ocjenjivanja je li verifikacijski angažman obuhvaćen opsegom akreditacije verifikatora i ima li verifikator kompetencije, osoblje i resurse potrebne za odabir verifikacijskog tima i uspješno obavljanje verifikacijskih aktivnosti unutar zadanog vremenskog okvira.

Kriteriji kompetentnosti iz drugog stavka točke (b) moraju biti specifični za svaki opseg akreditacije za koji dotični članovi osoblja obavljaju verifikacijske aktivnosti.

Pri evaluaciji kompetentnosti osoblja u skladu s drugim podstavkom točkom (c) verifikator kompetentnost ocjenjuje na temelju kriterija kompetentnosti iz drugog stavka točaka (a) i (b).

Postupak iz drugog stavka točke (e) treba uključivati i procjenu ima li verifikacijski tim sve kompetencije i osoblje potrebno za obavljanje verifikacijskih aktivnosti za određenog operatora.

Verifikator utvrđuje opće i specifične kriterije kompetentnosti koji su u skladu sa zahtjevima iz odjeljaka 1.2., 1.3. i 1.4.

1.1.2. Praćenje i evaluacija

Verifikator redovito, a najmanje jednom godišnje, prati rad svih članova osoblja koji obavljaju verifikacijske aktivnosti kako bi potvrdio da i dalje posjeduju vještine i znanje potrebne za obavljanje zadaća koje su im dodijeljene.

Verifikator ocjenjuje kompetencije i rad glavnog CBAM revizora i CBAM revizora.

Verifikator prati rad tih revizora tijekom verifikacije izvješća operatora o emisijama na licu mjesta, prema potrebi, kako bi utvrdio ispunjavaju li kriterije kompetentnosti.

Ako član osoblja ne dokaže da u potpunosti ispunjava kriterije kompetentnosti za konkretan zadatak koji mu je dodijeljen, verifikator utvrđuje i organizira dodatno osposobljavanje ili praktični rad uz nadzor. Verifikator prati rad tog člana osoblja dok mu on ne dokaže da ispunjava kriterije kompetentnosti.

Za neovisno preispitivanje verifikacijskih aktivnosti povezanih s određenim verifikacijskim angažmanom verifikator imenuje neovisnog ispitivača, koji ne smije biti član verifikacijskog tima.

1.2. Zahtjevi u pogledu kompetencija CBAM revizora

Za svaki verifikacijski angažman verifikator okuplja verifikacijski tim koji se sastoji od jednog glavnog CBAM revizora i odgovarajućeg broja CBAM revizora koji mogu obavljati verifikacijske aktivnosti iz odjeljka 2.

Glavni CBAM revizor mora ispunjavati zahtjeve za kompetencije CBAM revizora i dokazati da može učinkovito komunicirati na engleskom jeziku.

Svaki CBAM revizor mora imati kompetencije potrebne za ocjenjivanje planova praćenja i verifikaciju izvješća operatora o emisijama u skladu s Uredbom (EU) 2023/956, Provedbenom uredbom (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025)8151*], ovom Uredbom i Provedbenom uredbom (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025)8150*].

U tu svrhu svaki CBAM revizor mora imati barem:

- (a) znanje o akreditaciji i verifikacijskim aktivnostima te o praćenju i izračunu ugrađenih emisija u skladu s ovom Uredbom, Uredbom (EU) 2023/956, Provedbenom uredbom (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025)8151*], Provedbenom uredbom (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025)8150*], znanje o prikupljanju, praćenju i izvješćivanju o podacima relevantnima za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica u skladu s Provedbenom uredbom (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025)8152*] i drugim primjenjivim propisima, usklađenim normama i smjernicama;
- (b) znanje i iskustvo u području revizije podataka i informacija, što uključuje:
 - (1) metodologije revizije podataka i informacija, primjenu razine značajnosti i ocjenjivanje značajnosti pogrešnih prikazivanja;
 - (2) analizu inherentnih i kontrolnih rizika;
 - (3) tehnike uzorkovanja povezane s uzorkovanjem podataka i provjerom kontrolnih aktivnosti;
 - (4) ocjenjivanje podatkovnih i informacijskih sustava, IT sustava, aktivnosti protoka podataka, kontrolnih aktivnosti, kontrolnih sustava i postupaka za kontrolne aktivnosti;
- (c) sposobnost obavljanja aktivnosti povezanih s verifikacijom izvješća operatora o emisijama kako je propisano člankom 13.;
- (d) znanje i iskustvo povezane s tehničkim aspektima praćenja i izvješćivanja specifičnima za predmetni sektor koji su relevantni za opseg djelatnosti iz Priloga I. u okviru kojeg CBAM revizor provodi verifikaciju.

Verifikacijski tim uz to mora imati barem jednog CBAM revizora koji:

- (a) može učinkovito komunicirati na jeziku potrebnom za provjeru informacija koje dostavi operator;
- (b) ima tehničke kompetencije i znanje potrebno za ocjenjivanje posebnih tehničkih aspekata praćenja i izvješćivanja u vezi s djelatnostima postrojenja iz ovog Priloga;
- (c) ako verifikator verificira podatke o električnoj energiji uvezenoj na carinsko područje Unije, tehničke kompetencije i znanje potrebne za ocjenjivanje dokaza potrebnih za dokazivanje ispunjavanja kriterija utvrđenih u odjeljku 5. prvom stavku točkama od (a) do (d) u Prilogu IV. Uredbi (EU) 2023/956;
- (d) ako verifikator verificira podatke o robi koja nije navedena u Prilogu II. Uredbi (EU) 2023/956, tehničke kompetencije i znanje potrebne za ocjenjivanje dokaza potrebnih za dokazivanje ispunjavanja kriterija utvrđenih u odjeljku 6. Priloga IV. Uredbi (EU) 2023/956;

1.3. Zahtjevi za kompetencije neovisnih ispitivača

Neovisni ispitivač mora imati odgovarajuće ovlasti za preispitivanje nacрта verifikacijskog izvješća i interne verifikacijske dokumentacije u skladu s odjeljkom 2.15.

Neovisni ispitivač mora ispunjavati zahtjeve za kompetencije koji se primjenjuju na CBAM revizore, kako je navedeno u odjeljku 1.2., i moći učinkovito komunicirati na engleskom jeziku.

Neovisni ispitivač mora imati potrebne kompetencije za provedbu sljedećih aktivnosti:

- (a) analizu dostavljenih informacija i potvrđivanje njihove potpunosti i cjelovitosti;
- (b) slanje upita o informacijama koje nedostaju i osporavanje proturječnih informacija;
- (c) provjeru tragova podataka kako bi ocijenio je li interna verifikacijska dokumentacija potpuna i sadržava li dovoljno informacija kojima se potkrepljuju zaključci iz nacрта izvješća o verifikaciji.

1.4. Sudjelovanje tehničkih stručnjaka u verifikaciji

Prilikom obavljanja verifikacijskih aktivnosti verifikator se može obratiti tehničkim stručnjacima za verifikaciju koji imaju detaljno znanje i stručnost iz specifičnih područja koji mogu pomoći CBAM revizoru u obavljanju verifikacijskih aktivnosti. Ako neovisni ispitivač nema kompetencije potrebne za ocjenjivanje određenog pitanja u okviru preispitivanja, verifikator traži pomoć tehničkog stručnjaka za verifikaciju.

Tehnički stručnjak za verifikaciju mora imati kompetencije i stručno znanje potrebne za djelotvorno pružanje pomoći CBAM revizorima ili neovisnom ispitivaču, ovisno o slučaju, u vezi s predmetom za koji se traže njegovo znanje i stručnost. Tehnički stručnjak za verifikaciju uz to mora biti dobro upoznat s pitanjima iz odjeljka 1.2. četvrtog stavka točaka (a), (b) i (c).

Tehnički stručnjak za verifikaciju obavlja utvrđene zadatke pod vodstvom i punom odgovornošću neovisnog ispitivača ili CBAM revizora iz verifikacijskog tima u kojem tehnički stručnjak radi.

1.5. Postupci za verifikacijske aktivnosti

1.5.1. Postupci i procesi za verifikacijske aktivnosti

Verifikacijske aktivnosti moraju biti u skladu sa sljedećom usklađenom normom:

- EN ISO/IEC 17029:2019 Ocjenjivanje sukladnosti – Opća načela i zahtjevi za tijela koja provode validaciju i verifikaciju (ISO/IEC 17029:2019)¹

Uz usklađenu normu iz prvog stavka, verifikacijske aktivnosti dokumentiraju se, provode i održavaju u skladu s postupcima i procesima utvrđenima u odjeljku 2.

1.5.2. Sustav upravljanja kvalitetom

Verifikatori uspostavljaju, dokumentiraju, primjenjuju i održavaju sustav upravljanja kvalitetom kako bi osigurali dosljedan razvoj, provedbu, poboljšanje i preispitivanje postupaka i procesa u skladu s usklađenom normom iz odjeljka 1.5.1.

1.5.3. Dodatni postupci

Uz usklađenu normu iz odjeljka 1.5.1. verifikatori uvode i sljedeće postupke, procese i mehanizme:

- (a) proces i politiku komunikacije s operatorom i drugim relevantnim stranama;
- (b) odgovarajuće mehanizme za čuvanje povjerljivosti dobivenih informacija;
- (c) postupak rješavanja žalbi;

¹ Kako je navedeno u Prilogu II. Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2020/1835 od 3. prosinca 2020. o usklađenim normama za akreditaciju i ocjenjivanje sukladnosti (SL L 408, 4.12.2020., str. 6.).

- (d) postupak rješavanja prigovora (uključujući indikativni vremenski okvir);
- (e) postupak za izdavanje revidiranog izvješća o verifikaciji u slučajevima kad se pogreška u izvješću o verifikaciji ili izvješću operatora o emisijama utvrdi nakon što verifikator operatoru dostavi izvješće o verifikaciji;
- (f) postupak ili proces angažiranja drugih organizacija za obavljanje verifikacijskih aktivnosti;
- (g) postupak ili proces kojim se osigurava da verifikator preuzima punu odgovornost za verifikacijske aktivnosti koje obavljaju ugovorni djelatnici;
- (h) postupke kojima se osigurava pravilno funkcioniranje sustava upravljanja kvalitetom iz odjeljka 1.5.2., uključujući:
 - (1) postupke za preispitivanje sustava upravljanja najmanje jednom godišnje, pri čemu između uzastopnih preispitivanja ne smije proći više od 15 mjeseci;
 - (2) postupke za provedbu internih revizija najmanje jednom godišnje, pri čemu između dvije revizije ne smije proći više od 15 mjeseci.

1.6. Evidencija i komunikacija

Verifikator čuva i vodi evidenciju kako bi dokazao usklađenost s ovom Uredbom, među ostalim kad je riječ o kompetencijama i nepristranosti njegova osoblja.

Verifikator redovito dostavlja informacije operatoru i drugim zainteresiranim stranama u skladu s usklađenom normom iz odjeljka 1.5.1.

Verifikator jamči povjerljivost informacija dobivenih tijekom verifikacije, u skladu s usklađenom normom iz odjeljka 1.5.1.

1.7. Nepristranost i neovisnost

1.7.1. Opća načela

Verifikator mora biti neovisan o operatoru, nadležnim tijelima imenovanima u skladu s člankom 11. stavkom 1. Uredbe (EU) 2023/956 i Komisiji. Verifikator uz to mora biti nepristran u provedbi verifikacijskih aktivnosti i provoditi verifikaciju u javnom interesu.

Kako bi se zajamčile neovisnost i nepristranost, verifikator ili bilo koji dio istog pravnog subjekta ne može biti operator, vlasnik operatora ili u vlasništvu operatora niti smije s operatorom imati poslovne veze koje bi mogli utjecati na njegovu neovisnost i nepristranost.

Verifikatori moraju biti organizirani tako da mogu zajamčiti objektivnost, neovisnost i nepristranost. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se relevantni zahtjevi utvrđeni u usklađenoj normi iz odjeljka 1.5.1.

Verifikatori ne smiju provoditi verifikacijske aktivnosti za operatora ako to predstavlja neprihvatljiv rizik za njihovu nepristranost ili ako u odnosu na tog operatora imaju sukob interesa. Verifikator u verifikaciju izvješća o emisijama ne uključuje osoblje ni vanjske suradnike čiji bi rad doveo do stvarnog ili potencijalnog sukoba interesa. Verifikator je dužan osigurati i da aktivnosti osoblja ili organizacija ne utječu na povjerljivost, objektivnost, neovisnost ni nepristranost verifikacije. U tu svrhu verifikator prati rizike za nepristranost i poduzima odgovarajuće mjere za uklanjanje tih rizika.

1.7.2. Neprihvatljiv rizik

Smatra se da neprihvatljiv rizik za nepristranost ili sukob interesa postoji, među ostalim, ako verifikator ili bilo koji dio istog pravnog subjekta pruža:

- (a) savjetodavne usluge za razvoj dijela postupka praćenja i izvješćivanja opisanog u planu praćenja, uključujući razvoj metodologije praćenja, sastavljanje nacрта izvješća o emisijama ili sastavljanje nacрта plana praćenja;
- (b) tehničku pomoć za razvoj ili održavanje sustava za praćenje i izvješćivanje o emisijama ili drugim relevantnim informacijama u skladu s Uredbom (EU) 2023/956.

1.7.3. Sukob interesa

Smatra se da je sukob interesa između verifikatora i operatora nastao u bilo kojem od sljedećih slučajeva:

- (a) ako se odnos verifikatora i operatora temelji na zajedničkom vlasništvu, zajedničkom upravljanju, zajedničkoj upravi ili osoblju, zajedničkim resursima, zajedničkim financijama, zajedničkim ugovorima ili stavljanju na tržište;
- (b) ako je operator dobio savjetodavne usluge iz odjeljka 1.7.2. točke (a) ili tehničku pomoć iz odjeljka 1.7.2. točke (b) koje pruža savjetodavno tijelo, tijelo za tehničku pomoć ili neka druga organizacija koja je povezana s verifikatorom i ugrožava njegovu nepristranost.

Za potrebe prvog stavka točke (b) nepristranost verifikatora smatra se kompromitiranom ako se odnos između verifikatora i savjetodavnog tijela, tijela za tehničku pomoć ili neke druge organizacije temelji na zajedničkom vlasništvu, zajedničkom upravljanju, zajedničkoj upravi ili osoblju, zajedničkim resursima, zajedničkim financijama, zajedničkim ugovorima ili stavljanju na tržište i zajedničkom plaćanju prodajne provizije ili drugim poticajima za upućivanje novih klijenata.

1.7.4. Eksternalizacija verifikacijskih aktivnosti

Verifikatori ne smiju vanjskim izvođačima povjeriti neovisno preispitivanje ni izdavanje izvješća o verifikaciji.

Ako verifikatori vanjskim izvođačima povjeravaju druge verifikacijske aktivnosti, ti vanjski izvođači moraju ispuniti relevantne zahtjeve utvrđene u usklađenoj normi iz odjeljka 1.5.1. Verifikator je među ostalim obavezan:

- (a) preuzeti punu odgovornost za verifikaciju verifikacijskog izvješća;
- (b) od vanjskog izvođača zatražiti da dostavi neovisne dokaze o usklađenosti s odjeljcima 1.7.1., 1.7.2. i 1.7.3.;
- (c) od operatora dobiti privolu za angažiranje vanjskog izvođača i
- (d) imati propisno dokumentiran sporazum s vanjskim izvođačem.

1.7.5. Postupak za osiguravanje stalne nepristranosti i neovisnosti

Verifikator je dužan uspostaviti, dokumentirati, primjenjivati i održavati postupak za osiguravanje stalne nepristranosti i neovisnosti verifikatora te stalne nepristranosti i neovisnosti dijelova istog pravnog subjekta, tijela i organizacija iz odjeljka 1.7.3. i svih članova osoblja i ugovornih djelatnika koji sudjeluju u verifikaciji. Taj postupak mora uključivati mehanizam za čuvanje nepristranosti i neovisnosti verifikatora.

1.7.6. Uzastopne verifikacije istog postrojenja

Pri verificiranju istog postrojenja kao i prethodne godine verifikator mora procijeniti rizik za nepristranost i poduzeti mjere za smanjenje tog rizika.

Glavni CBAM revizor koji pet godina uzastopno provede godišnju verifikaciju određenog postrojenja, a pritom nijedan drugi glavni CBAM revizor u tom razdoblju ne provede godišnju

verifikaciju tog postrojenja, zatim tri uzastopne godine ne smije pružati verifikacijske usluge tom postrojenju.

2. ZAHTJEVI ZA VERIFIKACIJSKE AKTIVNOSTI

2.1. Opće obveze verifikatora

2.1.1. Opće obveze za verifikaciju

Postupak verifikacije izvješća operatora o emisijama učinkovito je i pouzdano pomoćno sredstvo u postupcima osiguravanja i kontrole kvalitete i operatoru omogućuje da poboljša učinkovitost praćenja i izvješćivanja o emisijama.

Verificirano izvješće operatora o emisijama mora biti pouzdano za korisnike. Mora vjerno predstavljati ono što podrazumijeva da predstavlja ili što se realno može očekivati da predstavlja.

Verifikator provodi verifikacijske aktivnosti propisane ovim odjeljkom i primjenjuje načela verifikacije iz Provedbene uredbe (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025)8150*] i sastavlja izvješće o verifikaciji u kojem s razumnom sigurnošću utvrđuje da u izvješću operatora o emisijama nema značajnih pogrešnih prikazivanja.

Verifikator planira i provodi verifikaciju uz stručni skepticizam i svjestan da bi mogle postojati okolnosti zbog kojih bi informacije u izvješću operatora o emisijama mogle sadržavati značajna pogrešna prikazivanja.

2.1.2. Opće obveze tijekom verifikacije

Tijekom verifikacije verifikator ocjenjuje:

- (a) je li izvješće operatora o emisijama potpuno i ispunjava li zahtjeve utvrđene u Prilogu IV. Provedbenoj uredbi (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025)8151*];
- (b) je li operator postupio u skladu s planom praćenja postrojenja;
- (c) ima li u podacima u izvješću operatora o emisijama značajnih pogrešnih prikazivanja;
- (d) mogu li se dostaviti informacije iz kojih su vidljive aktivnosti protoka podataka, sustav kontrole i s njima povezani postupci operatora s ciljem poboljšanja učinkovitosti njihova praćenja i izvješćivanja o njima.

Za potrebe točke (c) verifikator od operatora mora dobiti jasne i objektivne dokaze za navedene ugrađene emisije i druge podatke povezane s proizvedenom robom, uzimajući u obzir sve ostale informacije navedene u izvješću operatora o emisijama.

Ako verifikator utvrdi da plan praćenja postrojenja nije u skladu s Provedbenom uredbom (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*], verifikator poduzima potrebne mjere u skladu s odjeljkom 2.14.

2.2. Predugovorne obveze i vremenski raspored

Prije prihvaćanja verifikacijskog angažmana verifikator se mora dobro informirati o postrojenju operatora i ocijeniti može li obaviti verifikaciju. U tu svrhu verifikator barem:

- (a) pregledava informacije dobivene od operatora kako bi odredio opseg verifikacije;
- (b) ocjenjuje je li verifikacijski angažman obuhvaćen opsegom njegove akreditacije;

- (c) ocjenjuje ima li kompetencije, osoblje i resurse potrebne za odabir verificacijskog tima koji se može nositi sa složenošću postrojenja i može li uspješno obaviti verificacijske aktivnosti u traženom roku;
- (d) ocjenjuje može li osigurati da potencijalni verificacijski tim koji mu je na raspolaganju ima sve kompetencije i osobe potrebne za obavljanje verificacijskih aktivnosti za predmetno postrojenje;
- (e) procjenjuje rizike povezane s verifikacijom izvješća operatora o emisijama u skladu s ovom Uredbom;
- (f) za svaki zatraženi verificacijski angažman određuje koliko mu je vremena potrebno za pravilnu provedbu verifikacije uzimajući u obzir složenost postrojenja, praćenja i verificacijskog angažmana.

Verifikator osigurava da u ugovoru o verifikaciji bude predviđena mogućnost da se pored ugovorenog vremena zaračuna i dodatno vrijeme ako se utvrdi da je to dodatno vrijeme potrebno za stratešku analizu, analizu rizika ili druge verificacijske aktivnosti.

Verifikator evidentira vremenski raspored u internoj verificacijskoj dokumentaciji.

2.3. Informacije koje dostavljaju operatori

Prije strateške analize i u kasnijim fazama verifikacije operator verifikatoru dostavlja sljedeće:

- (a) najnoviju verziju plana praćenja operatora, pripremljenog u skladu s točkom A.5. Priloga II. Provedbenoj uredbi (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*];
- (b) relevantnu dokumentaciju ili opis postrojenja, postupaka i procesa ili pripremljene i ažurirane dijagrame toka koji nisu dio plana praćenja;
- (c) ako je primjenjivo, evidenciju svih promjena uvedenih u postrojenju i plan praćenja od zadnje verifikacije;
- (d) ako je primjenjivo, operatorov plan uzorkovanja pripremljen u skladu s točkom A.6. Priloga II. Provedbenoj uredbi (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*];
- (e) izvješće operatora o emisijama koje treba verificirati;
- (f) izvješće operatora o emisijama i povezano izvješće o verifikaciji za prethodno razdoblje izvješćivanja, ako ih nije verificirao isti verifikator;
- (g) ako je primjenjivo, informacije o tome kako je operator ispravio nesukladnosti ili je li postupio u skladu s preporukama za poboljšanje iz izvješća o verifikaciji za prethodno razdoblje izvješćivanja;
- (h) ako je primjenjivo, izvješća o verifikaciji povezana s prekursorima koji se koriste, ali se ne proizvode u postrojenju;
- (i) ako je operator na temelju stvarnog vremena proizvodnje prekursora odredio razdoblje izvješćivanja u kojem je prekursor proizveden, dokaze o stvarnom vremenu proizvodnje;
- (j) ako se u procesu proizvodnje složene robe koristi vrsta prekursora dobivena iz nekoliko postrojenja, specifične ugrađene izravne i, ako je primjenjivo, neizravne emisije za taj prekursor te naznaku jesu li specifične ugrađene emisije utvrđene primjenom zadane metode utvrđene u članku 14. Provedbene uredbe (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*] ili izračunom ugrađenih

emisija prekursora dobivenog iz određenog postrojenja ili podskupine postrojenja u skladu s tim člankom;

- (k) ako se roba koja nije navedena u Prilogu II. Uredbi (EU) 2023/956 proizvodi u postrojenju i ako operator ne primjenjuje ni zadanu vrijednost za emisijski faktor za električnu energiju ni vrijednost za električnu energiju proizvedenu u postrojenju, sljedeće elemente:
 - (1) izvješće o verifikaciji postrojenja koje proizvodi električnu energiju;
 - (2) dokaze iz točke D.4.3. Priloga II. Provedbenoj uredbi (EU) XX/XX [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151];
- (l) ako postrojenje proizvodi električnu energiju uvezenu na carinsko područje Unije, dokaze iz točke D.2.4. Priloga II. Provedbenoj uredbi (EU) XX/XX [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151];
- (m) informacije o bazama podataka i izvorima podataka korištenima za potrebe praćenja i izvješćivanja;
- (n) sve druge relevantne informacije potrebne za planiranje i provedbu verifikacije.

2.4. Strateška analiza

2.4.1. Procjena vjerojatne vrste, opsega i složenosti verifikacijskih zadataka

Na početku verifikacije verifikator procjenjuje vjerojatnu vrstu, opseg i složenost verifikacijskih zadataka na temelju strateške analize svih djelatnosti koju mora provesti kako bi verificirao postrojenje.

Prilikom provedbe strateške analize verifikator provjerava sljedeće:

- (a) je li mu dostavljena najnovija verzija plana praćenja i postoje li neusklađenosti ili preporuke za poboljšanje iz prethodnog izvješća o verifikaciji;
- (b) je li bilo kakvih promjena u postrojenju ili izmjena plana praćenja tijekom razdoblja izvješćivanja.

2.4.2. Prikupljanje informacija

Verifikator prikuplja informacije koje su mu potrebne kako bi ocijenio je li verifikacijski tim dovoljno kompetentan za provedbu verifikacije, utvrdio je li vremenski raspored naveden u ugovoru pravilno utvrđen te kako bi bio siguran da može izvršiti potrebnu analizu rizika.

2.4.3. Preispitivanje informacija

Verifikator preispituje informacije iz odjeljka 2.4.2. Pri preispitivanju tih informacija verifikator ocjenjuje barem sljedeće:

- (a) veličinu i složenost postrojenja, broj različitih vrsta robe koja se proizvodi, broj i prirodu proizvodnih procesa i načina proizvodnje;
- (b) plan praćenja i pojedinosti metodologije praćenja koja je u njemu utvrđena;
- (c) vrstu, opseg i složenost izvora emisija i tokova izvora te tehničke veze između proizvodnih procesa, načina proizvodnje i drugih postrojenja, ako postoje;
- (d) mjernu opremu opisanu u planu praćenja, podrijetlo i primjenu faktora izračuna i ostale primarne izvore podataka;
- (e) broj različitih prekursora koji se koriste, ali se ne proizvode u postrojenju, i raznolikost njihovih izvora;

- (f) za robu proizvedenu u postrojenju koja nije navedena u Prilogu II. Uredbi (EU) 2023/956, broj postrojenja iz kojih se dobiva električna energija i pristup operatora za utvrđivanje emisijskog faktora za električnu energiju te sve relevantne osnovne podatke;
- (g) za električnu energiju uvezenu na carinsko područje Unije, pristup operatora za utvrđivanje emisijskog faktora za električnu energiju i sve relevantne osnovne podatke;
- (h) aktivnosti protoka podataka i kontrolni sustav.

2.5. Analiza rizika

U svrhu osmišljavanja, planiranja i provedbe djelotvorne verifikacije verifikator utvrđuje i analizira sljedeće elemente:

- (a) inherentne rizike;
- (b) kontrolne aktivnosti;
- (c) ako su provedene kontrolne aktivnosti iz točke (b), kontrolne rizike koji bi mogli utjecati na učinkovitost tih kontrolnih aktivnosti.

Pri utvrđivanju i analizi elemenata iz prvog stavka verifikator uzima u obzir barem sljedeće:

- (a) nalaze strateške analize iz odjeljka 2.4.;
- (b) informacije iz odjeljka 2.3. i odjeljka 2.4.3. točke (c);
- (c) potrebne razine značajnosti kako je navedeno u Provedbenoj uredbi (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8150*].

Ovisno o slučaju, s obzirom na informacije dobivene tijekom verifikacije, verifikator revidira analizu rizika i izmjenjuje ili ponavlja verifikacijske aktivnosti koje je potrebno provesti.

2.6. Plan verifikacije

2.6.1. Minimalni sadržaj plana verifikacije

U skladu s informacijama dobivenima i rizicima utvrđenima tijekom strateške analize i analize rizika verifikator priprema plan verifikacije. Plan verifikacije mora uključivati barem:

- (a) program verifikacije u kojem se opisuju vrsta i opseg verifikacijskih aktivnosti te vremenski raspored i način njihova provođenja;
- (b) plan ispitivanja u kojem se navode opseg i metode ispitivanja kontrolnih aktivnosti i postupaka za kontrolne aktivnosti;
- (c) plan uzorkovanja podataka u kojem se navode opseg i metode uzorkovanja podataka u vezi s točkama podataka na kojima se temelje ugrađene emisije i druge informacije u izvješću operatora o emisijama.

Pri određivanju veličine i aktivnosti uzorkovanja za ispitivanje kontrolnih aktivnosti iz prvog podstavka točke (b), verifikator uzima u obzir sljedeće elemente:

- (a) inherentne rizike;
- (b) kontrolno okruženje;
- (c) relevantne kontrolne aktivnosti;
- (d) zahtjev za davanje verifikacijskog mišljenja uz razumno jamstvo.

Pri određivanju veličine i aktivnosti uzorkovanja za uzorkovanje podataka iz prvog podstavka točke (c), verifikator uzima u obzir sljedeće elemente:

- (a) inherentne rizike i kontrolne rizike;
- (b) rezultate analitičkih postupaka;
- (c) zahtjev za davanje verifikacijskog mišljenja uz razumno jamstvo;
- (d) razinu značajnosti;
- (e) značajnost doprinosa pojedinačnog podatkovnog elementa cjelokupnom skupu podataka.

2.6.2. Provedba i ažuriranje plana verifikacije

Verifikator priprema i provodi plan verifikacije tako da se verifikacijski rizik smanji na prihvatljivu razinu i time pruži razumno jamstvo da u izvješću operatora o emisijama nema značajnih pogrešnih prikazivanja.

Verifikator ažurira plan verifikacije ako otkrije dodatne rizike koje je potrebno smanjiti ili ako je stvarni rizik manji nego što se prvotno očekivalo.

2.7. Verifikacijske aktivnosti

Verifikator provodi plan verifikacije iz odjeljka 2.6. i na temelju analize rizika iz odjeljka 2.5. provjerava je li plan praćenja pravilno proveden.

U tu svrhu verifikator provodi barem dokazno testiranje, što obuhvaća analitičke postupke, verifikaciju podataka i provjeru pravilne primjene metodologije praćenja, i provjerava sljedeće:

- (a) aktivnosti protoka podataka i sustave koji se koriste za protok podataka, uključujući sustave informacijske tehnologije;
- (b) jesu li kontrolne aktivnosti operatora pravilno dokumentirane, provedene i ažurirane i jesu li djelotvorne za ublažavanje inherentnih rizika;
- (c) jesu li postupci navedeni u planu praćenja djelotvorni za ublažavanje inherentnih i kontrolnih rizika te jesu li ti postupci provedeni, u dovoljnoj mjeri dokumentirani i pravilno ažurirani.

Za potrebe provjere iz prvog stavka točke (a) verifikator prati protok podataka tako što slijedi redoslijed i interakciju aktivnosti protoka podataka, od podataka iz primarnog izvora do sastavljanja izvješća operatora o emisijama.

2.8. Analitički postupci

Verifikator provodi analitičke postupke kako bi ocijenio vjerodostojnost i potpunost podataka ako inherentni rizik, kontrolni rizik i primjerenost kontrolnih aktivnosti operatora upućuju na potrebu za takvim analitičkim postupcima.

U okviru tih analitičkih postupaka verifikator ocjenjuje podatke iz izvješća kako bi utvrdio moguća područja rizika i potom potvrdio i prilagodio planirane verifikacijske aktivnosti. Verifikator je obavezan barem:

- (a) procijeniti vjerojatnost fluktuacija i trendova tijekom vremena ili između usporedivih stavki;
- (b) utvrditi neposredne netipične vrijednosti, neočekivane podatke i nedostatak podataka.

U okviru tih analitičkih postupaka verifikator provodi sljedeće postupke:

- (a) preliminarnu analitičku postupku za skupne podatke prije obavljanja aktivnosti iz odjeljka 2.7. kako bi razumio vrstu, složenost i relevantnost iznesenih podataka;
- (b) dokazne analitičke postupke za skupne podatke i podatkovne točke na kojima se temelje ti podaci za potrebe utvrđivanja mogućih strukturnih grešaka i neposrednih netipičnih vrijednosti;
- (c) konačne analitičke postupke za skupne podatke kako bi osigurao da su sve greške utvrđene tijekom postupka verifikacije ispravljene na odgovarajući način.

Ako verifikator utvrdi netipične vrijednosti, fluktuacije, trendove, nedostatak podataka ili podatke koji nisu u skladu s drugim relevantnim informacijama ili se znatno razlikuju od očekivanih iznosa ili omjera, operator mu je dužan dostaviti objašnjenja potkrijepljena dodatnim relevantnim dokazima.

Na temelju dostavljenih objašnjenja i dodatnih dokaza verifikator ocjenjuje utjecaj na plan verifikacije i na verifikacijske aktivnosti koje treba provesti.

2.9. Verifikacija podataka

Verifikator verificira podatke navedene u izvješću operatora o emisijama na temelju detaljne analize koja uključuje slijeđenje podataka do primarnog izvora podataka, unakrsnu provjeru podataka s vanjskim izvorima podataka, usklađivanje, provjeru pragova za odgovarajuće podatke i ponovno izračunavanje.

U okviru te verifikacije podataka i uzimajući u obzir plan praćenja, uključujući u njemu opisane postupke, verifikator provjerava:

- (a) granice postrojenja;
- (b) granice proizvodnih procesa i načina proizvodnje postrojenja;
- (c) cjelovitost tokova izvora i izvora emisija i, prema potrebi, tehničkih veza između proizvodnih procesa i s drugim postrojenjima, kako je opisano u planu praćenja;
- (d) usklađenost podataka navedenih u izvješću operatora o emisijama s podacima iz primarnih izvora;
- (e) ako je primjenjivo, podatke dobivene iz primarnog izvora podataka uspoređene s izvorom podataka koji ih potkrepljuju, ako su dostupni u planu praćenja;
- (f) ako operator primjenjuje metodologiju koja se temelji na mjerenju kako je navedeno u članku 6. Provedbene uredbe (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*], izmjerene vrijednosti u odnosu na izračun kojim se pokrepljuju;
- (g) prijavljene razine aktivnosti proizvodnih procesa;
- (h) pouzdanost i točnost podataka.

2.10. Provjera pravilne primjene metodologije praćenja

Verifikator provjerava je li metodologija praćenja kako je utvrđena u planu praćenja pravilno primijenjena, uključujući sljedeće aspekte:

- (a) jesu li podaci potpuni, je li došlo do nedostatka podataka ili dvostrukog računanja i, ako je, jamči li pristup operatora pribavljanju podataka koji nedostaju da se emisije ne procjenjuju prenisko;
- (b) ako je primjenjivo, je li operatorov plan uzorkovanja iz točke A.5. Priloga II. Provedbenoj Uredbi (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*] pravilno primijenjen;

- (c) jesu li svi podaci o emisijama, ulaznim vrijednostima, izlaznim vrijednostima i energetske tokovima pravilno pripisani proizvodnim procesima u skladu s granicama sustava definiranim za skupne kategorije robe u skladu s Prilogom I. Provedbenoj uredbi (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*];
- (d) temelje li se razine aktivnosti za proizvodne procese na pravilnoj primjeni definicija skupnih kategorija robe navedenih u tablici 1. u odjeljku 2. Priloga I. Provedbenoj uredbi (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*];
- (e) je li potrošnja energije ispravno pripisana svakom proizvodnom procesu, ako je primjenjivo;
- (f) za prekursore koji se koriste, ali nisu proizvedeni u postrojenju, je li verifikator verificirao stvarne emisije kao zadovoljavajuće;
- (g) ako je operator na temelju stvarnog vremena proizvodnje prekursora odredio razdoblje izvješćivanja u kojem je prekursor proizveden, jesu li dokazi o stvarnom vremenu proizvodnje dostatni;
- (h) jesu li zadani faktori u skladu s Provedbenom uredbom (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*] primijenjeni za zemlju podrijetla za koju su ti zadani faktori utvrđeni;
- (i) ako se roba koja nije navedena u Prilogu II. Uredbi (EU) 2023/956 proizvodi u postrojenju, je li operator primijenio emisijski faktor za električnu energiju koji se razlikuje od zadane vrijednosti navedene u Prilogu V. Provedbenoj uredbi (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*] i, ako je, jesu li ispunjeni kriteriji utvrđeni u točki 5. Priloga IV. Uredbi (EU) 2023/956;
- (j) ako je operator primijenio emisijski faktor za električnu energiju koja se uvozi na carinsko područje Unije koji se razlikuje od zadane vrijednosti, verifikator provjerava jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni u točki 6. Priloga IV. Uredbi (EU) 2023/956;
- (k) ako se biogoriva, tekuća biogoriva ili goriva iz biomase koriste za energetske svrhe, dokaz operatora o usklađenosti s kriterijima održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđenima u članku 29. stavcima od 2. do 7. i stavku 10. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća²;
- (l) preneseni CO₂ i N₂O, geološko hvatanje i skladištenje ugljika i trajno hvatanje i skladištenje ugljika u skladu s točkom B.8 Priloga II. Provedbenoj uredbi (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*].

2.11. Oslanjanje na druge revizije

2.11.1. Prekursori koji se koriste, ali se ne proizvode u postrojenju

Kako bi provjerio primjenjuje li se pravilno metodologija praćenja s obzirom na odjeljak 2.10. točku (f), verifikator mora potvrditi da izvješće o verifikaciji postrojenja koje proizvodi prekursor ispunjava sve sljedeće uvjete:

- (a) u trenutku izdavanja izvješća o verifikaciji subjekt koji provodi verifikacijske aktivnosti bio je verifikator s valjanom potvrdom o akreditaciji za opseg akreditacije potreban za provedbu te verifikacije;

² Direktiva (EU) 2024/1711 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o izmjeni direktiva (EU) 2018/2001 i (EU) 2019/944 u pogledu poboljšanja modela tržišta električne energije u Uniji (SL L, 2024/1711, 26.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj>).

- (b) u mišljenju uključenom u izvješće o verifikaciji navodi se da je izvješće operatora o emisijama verificirano kao zadovoljavajuće;
- (c) izvješće o verifikaciji obuhvaća izvještajno razdoblje u kojem je prekursor proizveden, što se utvrđuje na sljedeći način:
 - (1) zadano izvještajno razdoblje za prekursor mora biti godina proizvodnje složene robe.
 - (2) međutim, ako verifikator utvrdi da postoji dovoljno dokaza za utvrđivanje stvarnog vremena proizvodnje, izvještajno razdoblje je razdoblje u kojem je prekursor proizveden.

2.11.2. Primjena stvarnih vrijednosti za robu proizvedenu u postrojenju koja nije navedena u Prilogu II. Uredbi (EU) 2023/956

Kako bi provjerio primjenjuje li se pravilno metodologija praćenja s obzirom na odjeljak 2.10. točku (h), verifikator mora potvrditi da izvješće o verifikaciji postrojenja koje proizvodi električnu energiju ispunjava sve sljedeće uvjete:

- (a) u trenutku izdavanja izvješća o verifikaciji subjekt koji provodi verifikacijske aktivnosti bio je verifikator s valjanom potvrdom o akreditaciji za opseg akreditacije potreban za provedbu te verifikacije;
- (b) u mišljenju uključenom u izvješće o verifikaciji navodi se da je izvješće operatora o emisijama verificirano kao zadovoljavajuće;
- (c) izvješće o verifikaciji obuhvaća izvještajno razdoblje u kojem je proizvedena električna energija.

2.12. Uzorkovanje

Pri provjeri sukladnosti kontrolnih aktivnosti i postupaka iz odjeljka 2.7. drugog stavka točaka (b) i (c) ili pri obavljanju provjera iz odjeljaka 2.8. i 2.9., verifikator može primjenjivati metode uzorkovanja koje su specifične za postrojenje, pod uvjetom da je uzorkovanje opravdano na temelju analize rizika.

Ako verifikator tijekom uzorkovanja utvrdi nesukladnost ili pogrešno prikazivanje, od operatora zahtijeva da objasni njihove glavne uzroke kako bi mogao procijeniti utjecaj te nesukladnosti ili pogrešnog prikazivanja na podatke navedene u izvješću. Na temelju rezultata te procjene verifikator odlučuje jesu li potrebne dodatne verifikacijske aktivnosti, treba li povećati uzorak i koji dio skupa podataka operator mora ispraviti.

Verifikator u internoj verifikacijskoj dokumentaciji dokumentira rezultate provjera iz odjeljaka od 2.7. do 2.10., uključujući i pojedinosti o dodatnim uzorcima.

2.13. Fizički obilasci lokacija

U skladu s odjeljkom 1. točkom (c) Priloga VI. Uredbi (EU) 2023/956 verifikator onoliko puta koliko je potrebno tijekom verifikacije obavlja fizički obilazak postrojenja u kojem se proizvodi roba navedena u izvješću operatora o emisijama kako bi ocijenio funkcioniranje mjernih uređaja i sustava za praćenje, obavio razgovore, proveo aktivnosti propisane ovim odjeljkom 2. i prikupio dovoljno informacija i dokaza na temelju kojih može zaključiti ima li u izvješću operatora značajnih pogrešnih prikazivanja.

Na temelju rezultata analize rizika verifikator odlučuje je li potrebno obići dodatne lokacije, među ostalim ako se relevantni dijelovi aktivnosti protoka podataka i kontrolnih aktivnosti provode na drugim lokacijama kao što su sjedište društva i ostali uredi koji se ne nalaze na lokaciji postrojenja.

Verifikator osigurava da mu operator omogući pristup svojim lokacijama.

Verifikator prilikom fizičkog obilaska lokacije ocjenjuje i granice postrojenja i njegovih proizvodnih procesa te cjelovitost tokova izvora, izvora emisija i tehničkih veza.

2.14. Ispravljanje pogrešnih prikazivanja, nesukladnosti i neusklađenosti

2.14.1. Utvrđivanje i ispravljanje pogrešnih prikazivanja, nesukladnosti i neusklađenosti

Ako verifikator tijekom verifikacije utvrdi pogrešna prikazivanja, nesukladnosti ili neusklađenosti s Provedbenom uredbom (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*] ili Provedbenom uredbom Komisije (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8152*], o tome odmah obavješćuje operatora i od njega traži da ispravi utvrđena pogrešna prikazivanja, nesukladnosti ili neusklađenosti.

Verifikator u internoj verifikacijskoj dokumentaciji u skladu s odjeljkom 2.5. evidentira i označava kao ispravljena sva pogrešna prikazivanja, nesukladnosti ili neusklađenosti koje je operator tijekom verifikacije ispravio.

2.14.2. Neispravljena pogrešna prikazivanja, nesukladnosti i neusklađenosti

Ako operator ne ispravi pogrešna prikazivanja ili nesukladnosti iz prvog stavka, verifikator prije izdavanja izvješća o verifikaciji u skladu s odjeljkom 2.17. zahtijeva od operatora da objasni glavne uzroke pogrešnih prikazivanja ili nesukladnosti i razloge zbog kojih nije izvršio tražene ispravke.

Verifikator utvrđuje utječu li neispravljena pogrešna prikazivanja, pojedinačno ili zajedno s drugim pogrešnim prikazivanjima, na ukupne specifične ugrađene emisije ili ukupnu specifičnu prilagodbu besplatne dodjele emisijskih jedinica prijavljenu za svaku robu. Pri ocjenjivanju značajnosti pogrešnih prikazivanja verifikator uzima u obzir razmjer i vrstu pogrešnih prikazivanja, kao i konkretne okolnosti u kojima su nastala.

Verifikator ocjenjuje utječu li neispravljene nesukladnosti, pojedinačno ili u kombinaciji s drugim nesukladnostima, na podatke navedene u izvješću i jesu li one uzrok značajnih pogrešnih prikazivanja.

Ako operator ne ispravi neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*] ili Provedbenom uredbom (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8152*] u skladu s prvim stavkom prije nego što verifikator izda izvješće o verifikaciji, verifikator ocjenjuje utječe li neispravljena neusklađenost na podatke navedene u izvješću i dovodi li do značajnih pogrešnih prikazivanja.

2.15. Neovisno preispitivanje

2.15.1. Preispitivanje interne verifikacijske dokumentacije i izvješća o verifikaciji

Prije izdavanja izvješća o verifikaciji verifikator podnosi internu verifikacijsku dokumentaciju i izvješće o verifikaciji neovisnom ispitivaču koji nije dio verifikacijskog tima.

Neovisni ispitivač ne smije obavljati verifikacijske aktivnosti koje podliježu njegovu preispitivanju.

Neovisnim preispitivanjem obuhvaća se cijeli postupak verifikacije opisan u ovom odjeljku 2. i zabilježen u internoj verifikacijskoj dokumentaciji.

Neovisni ispitivač provodi ispitivanje kako bi provjerio je li postupak verifikacije proveden u skladu s ovom Uredbom i Uredbom (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8150*], jesu li postupci za verifikacijske aktivnosti iz odjeljka 1.5.1. provedeni pravilno i uz primjerenu stručnu pažnju i prosudbu.

Neovisni ispitivač ocjenjuje i jesu li prikupljeni dokazi dovoljni da verifikator na temelju njih može uz razumno jamstvo izdati izvješće o verifikaciji.

Ako nakon preispitivanja nastanu okolnosti koje mogu dovesti do izmjena u izvješću o verifikaciji, neovisni ispitivač pregledava te izmjene i dokaze o njima.

2.15.2. Ovjera izvješća o verifikaciji

Izvješće o verifikaciji ovjerava se na temelju zaključaka neovisnog ispitivača i dokaza iz interne verifikacijske dokumentacije. Osobu koja ovjerava izvješće o verifikaciji za to propisno ovlašćuje verifikator.

2.16. Interna verifikacijska dokumentacija

2.16.1. Sastavljanje interne verifikacijske dokumentacije

Verifikator priprema i sastavlja internu verifikacijsku dokumentaciju, koja sadržava barem:

- (a) rezultate provedenih verifikacijske aktivnosti;
- (b) informacije dobivene od operatora u skladu s odjeljkom 2.3.;
- (c) stratešku analizu, analizu rizika i plan verifikacije;
- (d) razloge zbog kojih nije organiziran fizički obilazak lokacije u skladu s Provedbenom uredbom Komisije XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8150*];
- (e) dovoljno informacija za potkrjepljivanje verifikacijskog mišljenja, uključujući obrazloženja za prosudbe o tome jesu li utvrđena pogrešna prikazivanja značajna.

Interna verifikacijska dokumentacija iz prvog stavka mora biti sastavljena tako da neovisni ispitivač iz odjeljka 2.15.1. i nacionalno akreditacijsko tijelo mogu procijeniti je li verifikacija provedena u skladu s ovom Uredbom.

Nakon ovjere izvješća o verifikaciji u skladu s odjeljkom 2.15.2. verifikator uključuje rezultate neovisnog preispitivanja u internu verifikacijsku dokumentaciju.

Verifikator čuva internu verifikacijsku dokumentaciju onoliko dugo koliko je potrebno da se preispitaju podnesene CBAM deklaracije.

2.16.2. Pristup internoj verifikacijskoj dokumentaciji

Ako je operator registriran u CBAM registru u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) 2023/956, verifikator na zahtjev i u svrhu preispitivanja izvješća o verifikaciji u skladu s člankom 19. stavkom 2. Uredbe (EU) 2023/956 Komisiji i nadležnim tijelima omogućuje pristup internoj verifikacijskoj dokumentaciji i drugim relevantnim informacijama kako bi se olakšala evaluacija verifikacije. Verifikator omogućuje pristup toj dokumentaciji putem CBAM registra, osim ako se zatraži drukčije, u roku od 30 kalendarskih dana od podnošenja zahtjeva.

2.17. Izvješće o verifikaciji

2.17.1. Opseg akreditacije po sektorima

Verifikator izdaje izvješće o verifikaciji izvješća operatora o emisijama samo za skupinu djelatnosti iz Priloga I. za koju je akreditiran.

2.17.2. Izjave o mišljenju

Na temelju prikupljenih informacija verifikator izdaje izvješće o verifikaciji izvješća operatora o emisijama podnesenog na verifikaciju. Izvješće o verifikaciji uključuje i jednu od sljedećih izjava:

- (a) izjavu da je izvješće verificirano kao zadovoljavajuće;
- (b) ako izvješće operatora o emisijama sadržava značajna pogrešna prikazivanja ili nesukladnosti koje nisu ispravljene prije izdavanja izvješća o verifikaciji, izjavu da je izvješće verificirano kao nezadovoljavajuće;
- (c) ako izvješće zbog nesukladnosti, bilo pojedinačnih ili zajedno s drugim nesukladnostima, nije dovoljno jasno i verifikatoru onemogućuje da uz razumno jamstvo utvrdi da u izvješću operatora o emisijama nema značajnih pogrešnih prikazivanja, izjavu da je izvješće verificirano kao nezadovoljavajuće;
- (d) ako je opseg verifikacije u skladu s odjeljkom 2.17. previše ograničen pa verifikator nije mogao pribaviti dovoljno dokaza kako bi izdao verifikacijsko mišljenje uz razumno jamstvo da izvješće ne sadržava značajna pogrešna prikazivanja, izjavu da je izvješće verificirano kao nezadovoljavajuće.

Za potrebe prvog stavka točke (a) izvješće operatora o emisijama može se verificirati kao zadovoljavajuće samo ako ne sadržava značajna pogrešna prikazivanja.

2.17.3. Izdavanje izvješća o verifikaciji

Verifikator od 1. siječnja 2027. izdaje izvješće o verifikaciji u CBAM registru.

Ako je operator registriran u CBAM registru u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) 2023/956, izvješće o verifikaciji dostavlja se operatoru putem CBAM registra.

Ako operator nije registriran u CBAM registru, verifikator izvozi izvješće o verifikaciji u izvornom standardnom softverskom formatu i dostavlja mu ga na drugi način. Verifikator operatoru dostavlja i kopiju izvješća o verifikaciji u standardiziranom elektroničkom obliku koji je široko prihvaćen za digitalne dokumente, isključivo u informativne svrhe.

Verifikator ne izdaje izvješće o verifikaciji ako već postoji izvješće o verifikaciji koje obuhvaća isto razdoblje izvješćivanja za isto postrojenje.

Na zahtjev operatora verifikator može izdati revidiranu verziju izvješća o verifikaciji koje je izdao.

Verifikator sastavlja verifikacijsko izvješće na engleskom jeziku.

2.18. Ograničenje opsega

Verifikator može zaključiti da je opseg verifikacije iz odjeljka 2.17.2. prvog stavka točke (d) previše ograničen u bilo kojoj od sljedećih situacija:

- (a) nedostaju podaci, što verifikatoru onemogućuje da prikupi dokaze potrebne za smanjivanje verifikacijskog rizika na razinu potrebnu da bi se pružila razumna razina jamstva;
- (b) plan praćenja nije dovoljno opsežan ni dovoljno jasan da bi se mogli donijeti zaključci o verifikaciji;
- (c) operator nije stavio na raspolaganje dovoljno informacija na temelju kojih bi verifikator mogao obaviti verifikaciju.

2.19. Ispravljanje preostalih nesukladnosti koje nisu značajne

Verifikator prema potrebi ocjenjuje je li operator ispravio nesukladnosti navedene u izvješću o verifikaciji za prethodno razdoblje izvješćivanja.

Verifikator u izvješću o verifikaciji navodi je li operator ispravio te nesukladnosti.

Ako operator nije ispravio te nesukladnosti, verifikator procjenjuje povećava li se zbog toga ili bi se mogao povećati rizik od pogrešnih prikazivanja.

Verifikator tijekom verifikacije u internoj verifikacijskoj dokumentaciji u skladu s odjeljkom 2.16.2. bilježi informacije o tome kada i kako je operator ispravio utvrđene nesukladnosti.

2.20. Poboljšanje postupka praćenja i izvješćivanja

Ako je verifikator u radu operatora utvrdio područja koja treba poboljšati, u izvješće o verifikaciji uključuje preporuke za poboljšanje koje se odnose na sljedeće:

- (a) operatorovu procjenu rizika;
- (b) razvoj, dokumentiranje, provedbu i ažuriranje aktivnosti protoka podataka i kontrolnih aktivnosti te ocjenjivanje sustava kontrole;
- (c) razvoj, dokumentiranje, provedbu i ažuriranje postupaka;
- (d) praćenje i izvješćivanje o emisijama, među ostalim s obzirom na mjerenje i postizanje nižih razina nesigurnosti, smanjivanje rizika i povećavanje učinkovitosti praćenja i izvješćivanja.

Prilikom priopćavanja preporuka za poboljšanje operatoru verifikator mora ostati nepristran u odnosu na operatora. Ne smije ugroziti svoju nepristranost davanjem savjeta ni osmišljavanjem dijelova procesa praćenja i izvješćivanja u skladu s Provedbenom uredbom (EU) XX/XX [*Ured za publikacije: unijeti upućivanje na C(2025) 8151*].

Prilikom verifikacije u godini koja slijedi nakon godine u kojoj su u izvješću o verifikaciji iznesene preporuke za poboljšanje, verifikator provjerava je li operator postupio u skladu s tim preporukama i na koji način.

Ako se operator nije pridržavao tih preporuka ili nije pravilno postupio prema njima, verifikator ocjenjuje kakav utjecaj to ima na rizik od pogrešnih prikazivanja i nesukladnosti.